

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בורה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בוראפעשט)

גליון ל"א
לך לך

על פי הבאר

בסייעתא דשמיא זכינו לחדש את הפצת הגליון שנתקבל בצימאון בקרב אחינו בני ישראל, לאחר שמחמת קשיים שונים נוצרה הפסקה לזמן מה ליתן רווח להתבונן בין הפרשיות.

אל חברי המערכת הגיעו פניות ובקשות רבות להמשיך במלאכת הקודש אחר שרבים אומרים מי יראני טוב להתענג מזיון דברי תורתו של רבינו המתוקים מדבש ונופש צופים, ורבים ושלמים טענו שהחובה והזכות מוטלת להמשיך בכל עוז בפרט אחר שזכו לישועות גלויות ע"י הפצת תורת רבינו זי"ע וההשתטחות על ציון קדשו.

בפרט בעת כזו אשר עת צרה היא ליעקב אשר גברה גלות ישמעאל כנאמר בפרשתן "פרא אדם וידו בכל" ובני ישראל סחופים ודווים ומצפים לישועה, עלינו להתגבר בהפצת דברי תורה וכפי שאמרו רבותינו "אין ישראל נגאלין אלא בזכות התורה", ולעורר את זכות הצדיקים שימליצו טוב בעדנו שנזכה לניסים ונפלאות בישועת ה' וישועת ישראל.

ומה נעמו דברי קדשו של רבינו (הובאו בגליון כ"א) על מאמר חז"ל במסכת ר"ה "נתקשה משה על מולד הלבנה עד שהראה לו הקב"ה באצבע ואמר לו כזה ראה וקדש", ופ' בקדשו שנתקשה משה האיך יתקיימו בני ישראל הנמשלים ללבנה בגלות המר והארור הזה, והשיב לו הקב"ה והראה באצבעו להורות לו כי "אצבע אלוקים היא", והוא השליט המנהיג את עולמו באצבעו בדרך נס ופלא, וגם בזמני צר ומצוק שומרם כבבת עינו ומושיעם וגואלם מצרתם.

ובזה נבוא בקריאה של חיבה אל אחינו בני ישראל לסייע בידינו ולהשתתף בהוצאות המרובות של הפצת תורת רבינו אשר כבר פקיע מילתא שהוא סגולה לכל דבר ובודאי תעמוד לנו זכות רבינו להיוושע בכל מילי דמיטב בתוך שאר כל בני ישראל.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדוּם הַרִימֹתִי יְדֵי אֵל ה' (י"ד, כב)

כבר תמיהו המפרשים * על מה שאמר אברהם בלשון עבר הרימותי ידי אל ה', והיה לו לומר ארים ידי אל ה' בלשון הווה, שעתה הוא מרים את ידו אל ה'.

ויבאר על פי מאמר חז"ל במושגה (ראש השנה פרק ג' משנה ח'), " והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל " (שמות יז, יא), וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים, ואם לאו היו נופלין ". למדנו מכך שעל ידי הרמת ידיו של משה, במעשה זה הוכח שבני ישראל משעבדים לבם לאביהם שבשמים, ועל ידי זה נלחם בעבורם הקב"ה שהוא איש מלחמה, והם נוצחים במלחמה.

וזה שאמר אברהם אל מלך סדום, הרימותי ידי אל ה' בלשון עבר, רצה לומר שבעת המלחמה הרימותי את ידי אל ה', ואני לא פעלתי אז מאומה על ידי מלחמתי אלא הכל היה מאת ה' שהוא בעל המלחמות, והרי אין זה אלא מעשה נסים שפעל הקב"ה, ולכן אין רצוני לקבל ממך מאומה כי אין מגיע לי שכר טרחתי על זה שהרי לא היה זה מכוחי ², וגם לרבות שאין רצוני ליהנות ממעשה נסים ³.

(קידושא רבה תרע"ד – נר אברהם ודגל מחנה יהודה לך לך)

¹ ברש"י ד"ה הרימותי ידי, וכן בי נשבעתי, לשון שבעה, וכן נתתי כסף השדה קח ממני, נתן אני לך וגו' ופי' מפרשי רש"י בדבריו שבא ליישב התמיהה למה כל הכתוב בל עבר וע"כ פי' שיכול לשמש ג"כ כל הווה. וכן דקדקו בה החזקוני, לבוש האורה, מזרחי, גור אריה, ורד"ק.

² וראה בפ' המלבי"ם מש"כ ז"ל " אולם לפי דרכנו עתה, הנה אברהם ראה ויזכר כי לא ידיו עשו את החיל הזה, ולא בכח ידו ובגבורתו נצח ארבעה מלכים אדירים כאלה, רק ה' הוא היה הלוחם והמנצח ואיך יקח מן השלל מאומה, שהגם שמן הדין השלל מגיע להמנצח את המלחמה, אבל הוא לא נצח ולא עשה מאומה, רק ה' לחם ונצח, וז"ש הרימותי ידי. ר"ל ידי זאת הלוחמת והנוצחת הרימותי אל ה' שהוא נצח ולחם ביד, וידי לא היתה רק כחבר ביד ה' שהוא אל עליון וקונה שמים, וא"כ אחר שאני לא לחמתי ולא עשיתי מאומה, "אם [אקח] מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח", ר"ל כל מה שאקח הלא אקח מכל אשר לך כי אין השלל שלי."

³ עיין בגמ' תענית (כ, ב) כי הא דאמר רבי ינאי לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה ויאמר עושין לי נס שמא אין עושין לו נס ואם תימצי לומר עושין לו נס מנכין לו מזכותיו. ושם (כד, א) עובדא דאלעזר איש בירתא ובע"ב עובדא ברב מרי מרי ברה דבת שמואל ועובדא דר' חנינא בן דוסא. וברש"י (כד, א ד"ה אלא) משום דמעשה נסים הוא ואסור לאדם ליהנות ממעשה נסים.

מבאר הישועות

סיפר הר"ר י. ח. ה. שליט"א מירושלים ת"ו:

לפני כמה שנים קניתי דירה באחת מערי א"י, וביתניים התגוררתי בדירה שכורה ואת הדירה שרכשתי השכרתי למשפחה אחת, כשבדעתנו היה לקבוע את מגורי שם לאחר כמה שנים, לקראת זמן אלול דהאי שתא.

לאחר הפסח הודעתי לשוכר הדירה שרכשתי שבעז"ה אנו באים לקבוע מגורנו שם בסוף הקיץ והוא הסכים לכך היות והוא היה אמור באותו הזמן לעבור לדירה שרכש הוא. למעשה נתהוו לו מכשולות ועיכובים שונים בדירה שלו והוא התחיל להצטדק ולהתנצל שאין ביכולתו לצאת מדיירתי בחדש אב אלא בחדש אלול.

לי הדבר היה קשה בהיות שעדיין נצרכתי לשיפוצים שונים ולרהט את הבית וכו', אך לא רציתי להיכנס לדו"ד. עבר זמן מה ואז הדיע לי שאין לו אפשרות לצאת היות ודירתו מתעכבת עוד יותר ודירה אחרת לא מצא, ולפני ט"ו באלול אינו רואה איך יוכל לצאת.

אני נכנסתי לדאגה באשר הדבר גרם לי עגמו"נ ונזקי ממון והחלטתי להתמסר בכל לב ונפש לסייע ארגון היולת רבינו זי"ע שהתקיימה ביו"ד קדישא - כ"ח בתמוז, ואכן עמלתי רבות בגוף ובממון בהכנות להילולא ובהפצת ד"ת של רבינו וספרו נר אברהם, כמובן גם השתתפתי במסע לציון הקדוש והערתתי על הציון באריכות שאזכה לסייעתא דשמיא מרובה בכל הנושא הנ"ל.

לא עברו ימים מועטים מאז ששבנו מההילולא, ושוכר הדירה פנה אליי מעצמו והודיעני שיצא מהדירה בעת שארצה, ובד בבד ראיתי הצלחה מרובה למעלה מדרך הטבע למצוא בעלי מלאכה הטובים ביותר ובמחירים טובים ובכל ענייני הדירה.

רבינו נטמן בביה"ח הארטאדאקסי בבודא.
לתועלת הנוסעים כתובת הציון היא:
Csörsz u. 55, 1124 Budapest
בשכיל המרכזי בצד ימין קברו של הגאון רבי
קאפיל רייך אב"ד בודאפאפטשט, בהמשך
בשורה יותר פנימית מצד ימין קבר רבינו.

הגליון יו"ל בסיועו של
מוה"ר ר' צבי יצחק לאנגער שליט"א
נכד רבינו זי"ע
הוא הגבר אשר נטל על שכמו את זכות
הפעת דברי תורתו של זקינו רבינו הק' זי"ע

חלק מהוצאות הגליון נתנדבו
לעילוי נשמת האשה החשובה
אסתר ביילא ברארט ע"ה
בת ר' רפאל חיים זי"ל

באר המעשיות

" ויערכו איתם מלחמה " (י"ד, ח)

סיפר הרה"ק ר' שמואל זאנוויל מסטרעטין בנו של הרה"ק ר' יהודא צבי (הראשון) זי"ע אשר פעם אחת נסע עם אביו הקדוש למדינת בעסאראביע, ובא איש זקן אחד לקבל פניו וסיפר להם מעשה נורא כדברים האלה.

פעם אחת היה נוסע עם עוד איש יהודי סוחר אחד על יום השוק לעיר אחת במחוז מאסקווא במדינת רוסיא ששם היה יום שוק גדול ומסחר רב, אך יהודים לא היו יכולים ליסע לשם כי כן היתה גזירת השלטונות שלא יבא יהודי לעיירות האלה, והאנשים הסוחרים הנ"ל כשנסעו לשם היו לובשים עצמם במלבושי נכרים שלא יכירו בהם שהמה יהודים. וסיפר שהוא יחד עם ידידו הסוחר השני התאכסנו שם באכסניא אחת ובאישון לילה כשהיו ישנים על משכבם שמעו קול תרועה וקול מלחמה במחנה, ותיכף עמדו בחפזן לראות מה קול הרעש, ושמעו שבאו אנשי צבא ממדינה אחרת, והם גבורי חיל עד למאוד, ויצאו שרי העיר אליהם באימתה ופחד ושאלום אם למלחמה אם לשלום. והשיבו לשלום כי לא יעשו להם דבר אך ילינו שם, וכן עשו ובאו להעיר ברעש גדול ופחדם נפל על כל העיר כי מעולם לא ראו אנשים כאלה גבוהי קומה וגבורי חיל למעלה מדרך הטבע עד שכל אחד מהם היה יכול להכות מאה אנשי חיל מלומדי מלחמה, ונתנו להם אנשי העיר לינת לילה בבתי המלון אשר בעיר.

והנה באכסניא אשר שני היהודים הסוחרים הנ"ל היו שם, העמידו שם ג"כ איזו חיילים מאנשי הצבא, והשני סוחרים הביטו אחריהם לראות התנהגותם וראו איך שהולכים בציצית על כנפי בגדיהם ותמהו עד למאוד, ועוד ראו שהיו מתפללים וגברה פליאתם עד לב השמים אך היה להם פחד לגשת אליהם ולשאלם מי המה. והנה כאור הבוקר נשמע קול תרועה שהלכו כל החיל מהעיר ברעש גדול והיו מזמרים בקולי קולות כדרכי אנשי מלחמה היוצאים לכיבוש ויצאו מהעיר. בלילה השניה שבו עוד הפעם להעיר כבראשונה אך עתה היו הולכים ברוח נמוכה ובלב נשבר ובעצבות ולא ברעש כבראשונה.

ובאכסניא של השני אנשים הסוחרים שבו איזה אנשים מהחיל הנ"ל, והתחילו האנשים הסוחרים עוד הפעם להביט אחריהם וראו איך שמניחים תפילין וטלית מצויצת ואז ראו בחוש שהמה יהודים. אז נגשו אליהם ואמרו להם עברים אנו והראו להם שהמה נמולים ודברו עמהם בלה"ק, ואחר שראו אנשי הצבא שאמת בפייהם שאלו אותם היהודים הסוחרים מי אתם ואנה תלכו ומפני מה אתמול הלכתם ברעש גדול ובשיר ובזמר ועתה אתם הולכים ברוח נמוכה ונפלו פניכם.

אז סיפרו להם ידעו תדעו שאנו יהודים מבני משה ואנו גבורי חיל שאחד ממנו יכול להכות אלף מגויי הארצות היושבים במקומותיכם, ואתמול היה כרוז בשמים שהיו שוקלים את הזכיות והעבירות מישראל והיה מחצה על מחצה והקב"ה מטה כלפי חסד והכריע לזכות, והיה כרוז שנלך לארצנו הקדושה לכבוש את הארץ מיד העכו"ם, ומחמת זה הלכנו בשמחה וברעש גדול ובזמרה על הגאולה הממשמשת ובאה. אך היום שמענו עוד הפעם הכרוז משמים שנשוב לארצנו כי היום חטא ישראל אחד ונעשה משקל המאזניים של כללות ישראל רובם חייב ונדחתה הגאולה, ומחמת זה אנו הולכים ברוח נמוכה, שהיתה תקותינו שיהיה סוף וקץ לגלות המר.

וכשמעו הסוחרים דברי האנשים האלה אז אמרו להם כאשר בא נבוא לבינתו ונספר להם מקרה זה לא ירצו להאמין לנו, אלא תנו לנו סימן לאמת דבריכם, אז הוציא אחד מאנשי החיל ולקח מתרמילו חתיכת נייר ומסר בידם ואמר להם, כאשר תבואו לביתכם אז במוצאי יום הכפורים תלכו נגד הלבנה ותקראו בהכתב ותראו נפלאות שכל איש ואיש יקרא בהנייר הזה כל מה שעבר עליו מיום חלדו ועד עתה, ומה שיעבור עמו עד יום מותו.

והאנשים הסוחרים כאשר נסעו לביתם והיה הדרך שלהם דרך עיר נעשכזי והיו ביה"ק אצל הרב הקדוש ר' מרדכי זי"ע וסיפרו ליושבי העיר מה שאירע להם ולא האמינו לדבריהם, אז אמרו שיש להם סימן שיראו שהדבר אמת שכל אחד יקרא בהכתב שקיבלו מאנשי החיל הפלאיים כל מה שיעבור עליו, ובזאת יאמתו דבריהם.

וכן היה, תיכף במוצאי יו"ט אחר התפלה הלכו לקראת הלבנה וכל אחד ואחד קרא בו מה שעבר עליו מאז ומה שיעבור עליו לעולם ונתאספו כל העיר לראות הפלא הגדול. והרה"ק מנעשכזי זי"ע שאל מה קול הרעש בעיר וסיפרו לו כל הנ"ל, הלך הרה"ק ולקח הכתב וקרא ג"כ בו. ואחר כן לקח הנייר וקרע אותו לקרעים ואמר שבאם היו קוראים בו עד סופו היו רואין זמן הגאולה, וזה לא נכון כי קץ הגלות נעלם מעינינו.

(אוצר הסיפורים)